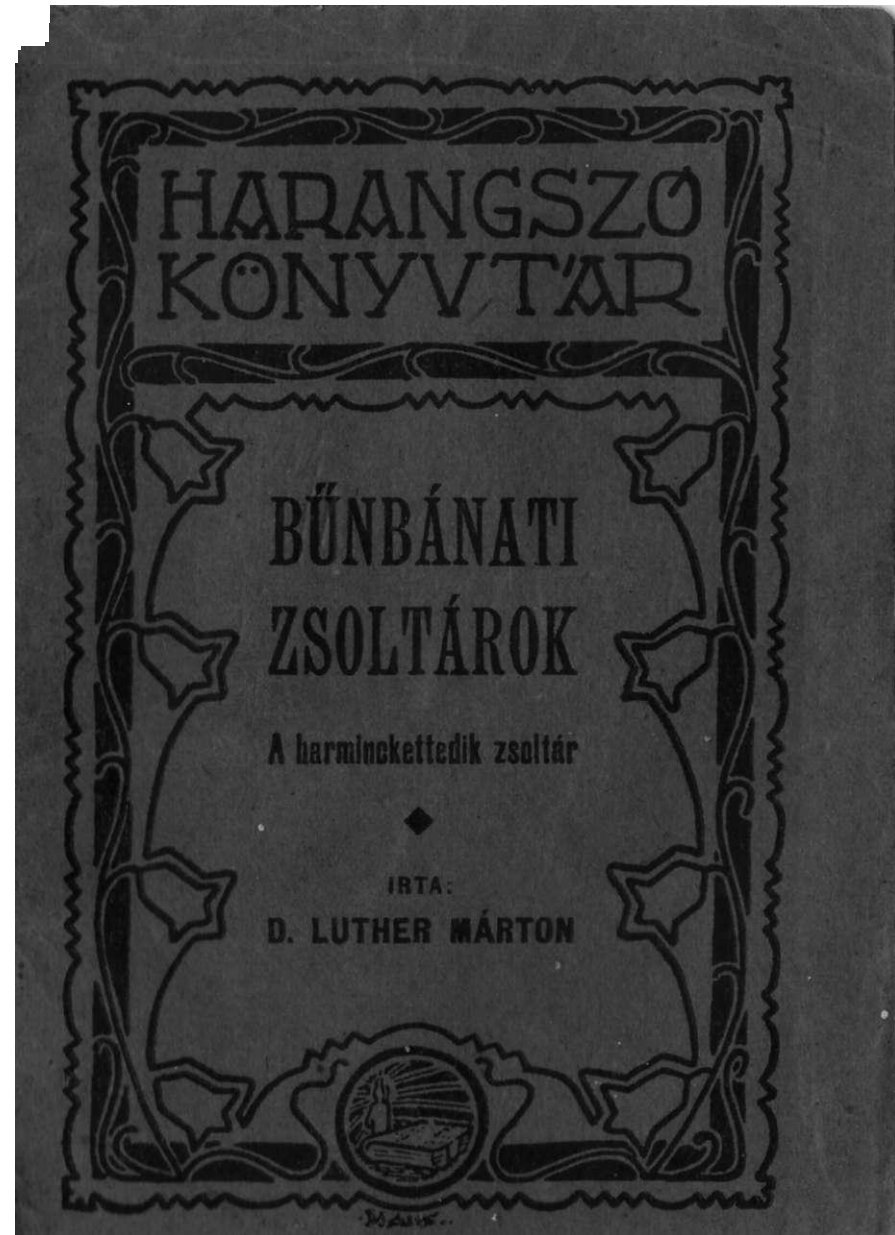

/ VITÉZ SZABÓ ÉS UZSALY **1**
KÖNYVNYOMDA
GYŰR, AKDRASSY-ÚT 24.

BŰNBÁNATI ZSOLTÁROK

A HARMINCKETEDIK ZSOLTÁR

IRTA:

D. LUTHER MÁRTON

SCHULEK TIBOR

FORDÍTÁSA

GYŐR, 1932.

VITÉZ SZABÓ ÉS UZSALY KÖNYVNYOMDA.

*„Nyugtalan a mi szíünk,
amíg meg nem nyugszik
Tebenned, óh Uram”.*

*„Nyugtalan a mi szíünk,
amíg meg nem nyugszik
Tebenned, óh Uram”.*

A. második bűnbánati zsoltár.

(32. zsoltár.)

1. Boldogok azok, akiknek hamisságuk megbocsátatott, vétkük elfedeztetett.

2. Boldog ember az, akinek az Úr bünt nem tulajdonít és lelkében csalárdság nincsen.

3. Mert elhallgattam; minden csontjaim megvénültek, mivelhogy egész nap kiáltoztam.

4. Mert éjjel-nappal rám nehezedik a kezed. Nyomorúságom felé fordultam, annyira belém szűrődött a tövis.

5. Vétkemet meggyóntam néked és nem mentegtőttem azzal, hogy igaz volnék.

Azt mondtam: had gyónom meg Istennek, az én Uramnak, hogy nem vagyok igaz; és te megbocsátottad nékem bűneim engedetlenségét.

6. Miattuk minden szent is kérlelni fog színed előtt az alkalmas időben.

De ha özönvíz jó nagy áradással, nem fog az hozzá elérni.

7. Te vagy menedékem az üldöztetésben, amely körülöttem van. Szabadíts meg, oh én örömem, azoktól, akik körül vettek engem.

8. Okossá teszlek téged és megtanítlak téged, hogy melyik úton járj; szememet mindig tereád fordítom.

9 Ne legyetek mint a ló és öszvér, mely semmiféle megértésre nem képes.

Kantárba és zabolába kell szorítani az állukat azoknak, akik nem akarnak közelíteni hozzád.

10. Sok baja van annak, aki engedetlen Isten iránt, de aki Istenbe veti reménységét, azt kegyelem veszi körül.

11. Örvendjete Istenben és táncoljatok, ti igazak; és dicsekedjete mindnyájan, akik szívetekben igazán állótok.

1. *Boldogok azok, akiknek hibáik vagy hamisságuk megbocsáttatott.* Mintha ezt mondaná: senki sincs hiba nélkül, hanem mind hamis Isten előtt; és pedig azok is, akik az igazság cselekedeteiben gyakorolják magukat és azért azt hiszik, hogy a hamisságtól szabadulnak. Mert senki se tudja önmagát abból kiségiteni. Azért nem azok a boldogok, akiknek nincsen bűnük, vagy önmagukat kikiizkodik belőle, hanem egyedül azok, akiknek Isten elengedte kegyelemből. De kik ezek? Majd az 5. és 6. vers megtanít rá.

Akiknek vétük elfedeztetett. Nincsen is senki vétek nélkül; Isten azt nyilván látja mibennünk. Boldog azonban az, akiét Őfedez el és sem látni, sem tudni róla nem akar, hanem pusztán kegyelemből megbocsájtja. Ezek olyanok, akik a vétüket nem magok fedezgetik, felejtik és bocsájtják meg önmaguknak, hanem meglátják, tudják, számontartják és büntetik.

2. *Boldog ember az, akinek az Úr bünt nem tulajdonít.* Vagyis nem boldog, hanem boldogtalan (elkárhózó) az, aki önmagának nem tulajdonít bünt, önmagának tetszik, magát kegyesnek tartja, lelkiismeret! furdalások nélkül való, magát ártatlannak véli — s magát ezzel vigasztalja és erre bízta. Pedig az apostol így szól (I. Kor. 4, 4.): „bár én semmit sem tudok magamról, mégsem ez igazol engem”, mintha azt mondaná: „boldog az, akinek Isten nem tulajdonít bünt, úgy, hogy Isten nem tud az ő bűnéről”. Ez azoknál van így, akik önmaguknak mindenkor sokféle bünt és fogyatkozást tulajdonítanak.

És nincsen lelkében semmiféle csalárdság. Vagyis, hogy ne csalja meg a saját szíve, ha külsőleg kegyesnek látszik és önmagát is kegyesnek, Istent szeretőnek tartja, mikor belsőleg az indulatja 'hamis és Istennek nem az Isten, hanem önönmaga kedvéért szolgál és azért kegyes. Ez a gonosz, hamis, áltató csalárdság leginkább a nagy, jó hírűkre kényes, lelki embereket környékezi, akik kegyes életük és sok jócselekedetük miatt nem félnek, nem figyelik aggodalmasan a lelküket és belső indulatjukat s nem akarják felismerni, hogy ez a család, veszélyes tévelygés senki emberfiát meg nem kíméli, hanem mélyen benne gyökerezik mindenkinek a lelkében és egyedül az Isten kegyelme által űzhető ki. Azért mondja a zsoltáríró így: „lelkében csalárdság” s nem csalárdság, mit ember cselekszik és tudatosan önmaga vagy mások ellen kieszel, hanem amit elszenved, amelybe bele született. Tisztos étellel eltakarható és felékesíthető, hogy az ember tisztának s szabadnak vélhetné magát, noha a gonosz szenny ugyancsak ott rejtőzik alatta. A tudósok ezt 'amor sui' (önszeretet), 'amor dei concupiscentiae'-nek (önző istenszeretet) nevezik; amely szerint az ember a pokoltól való félelemből vagy a mennyország utáni vágyódásból s nem az Isten kedvéért kegyes. De ezt nehéz felismerni, még nehezebb tőle szabadulni s mindkettő egyedül a Szentlélek kegyelme által lehetséges.

Meg kell itt jegyeznünk, hogy a próféta négyféle rosszaságot említ: hamisság, vétek, bűn, csalárdság. Ha különbséget akarunk tenni, úgy „hamisság” annyit tesz, hogy az ember nem igaz az Isten előtt, megfosztottja annak, aminek lennie kellene, t. i. igazság és jócselekedet nélkül való. Ez az első kára. A másikkak neve „vétek”. Ezek gonosz cselekedetek, amelyek az elsőből következnek ép úgy, mint ahogy szegénységből lopás vagy házasságtörés, árulás és más eféle következhetik. És ebben az értelemben

hamisság azok a jócselekedetek is, amelyek így az igazi kegyelemből született igazság nélkül lettek, mivel hogy az megfosztatott és hiányzik. Harmadik kára a „bűn”, a természet gonoszsága, ami megmaradt s mindenkor meg is marad, ha vétek és hamisság történik; ez a gonosz vágyódás, szerelem és félelem, amely énünkkel összenő, velünk született és a két előbbire ingerel: maradandó bűne ennek az ideigvalóságának és önmagában is halálos, ha csak Isten el nem engedné kegyelemből azoknak, akik bánják és gyógyulni szeretnének belőle. Ezért mondja így a zoltáríró: „Isten nem tulajdonítja neki”, mintha ezt akarná mondani: „megvan ugyan, de Isten kegyelemből nem veszi számba”. Megvan nap-nap mellett és csakhamar halálossá lesz, ha az ember elbízta magát és nem bánkódik szüntelen felette. Azért csak „csalárdság” és szubtilis tévelygés mindazok számára, akik jó cselekedetekben gyakorolják és igazaknak tartják magukat: azt vélik, hogy immár tiszták és nem abban hisznek, hogy egyedül az Isten jósága az, amely kegyelemből nem tulajdonítja nekik tisztátalanságiikat.

3. *Mert elcsendesedtem.* Azaz: mielőtt minderről tudtam volna, felkeltem és dicsekedtem önmagam előtt, tetszelegtem önmagamnak derék életemmel s nem is gondoltam másképp, minthogy tiszta és kegyes volnék. De csillapult: „elcsendesedtem”, dicsekvésemből jajgatás lett, mert megismertem, hogy a kegyességem — gonoszság.

Csontjaim megvénültek. Azaz: minden erőm, minden képességem, még a saját kegyességem vigasztalása is gyenge és vén, hasznavehetetlen lett Teelőtted, pedig mind oly friss, erős és fiatalos volt énelőttem. Még hozzá azt mondja a zoltáríró: „megvénültek”. Ez így is érthető az első bűnbánati zoltár szerint (6. zs. 8. v.): a te Ítéletedtől való félelem miatt megvénhedtem s megőszültem. Mert ha már a szenvedő em-

bérnek is lassan múlik az idő, mennyivel lassabban annak, kinek a csontjai, vagyis lelkének ereje szenved, az isteni ítélet meglátásánál, amikor a Szentlélek félelmetesen belevilágít az elbizakodott lélekbe, hogy megalázza és önismeretre bírja. Azért így szól: „Jaj Istenem, meddig lássék ez a kép? Csontjaim megvénülnek, elgyengülnek, beteggé lesznek, úgy érzem, örökre el kell pusztulnom tőle”.

Mivelhogy egész nap kiáltozom. A kiáltozás az önmegismerésből fakadó félelemtől van, amely mint fentebb láttuk, az isteni ítélet fájdalmas meglátásából származik. A kiáltozás mérhetetlen és szájjal ki nem mondható; egyedül csak azok ösmerik, akik maguk is megtapasztalták. „Minden nap”, mint ahogy írja már az előző zoltárban is mondja (6. zolt. 7. v.) „Minden éjjel mosom ágyamat.”)

4. *Mert éjjel-nappal rám nehezedik a te kezéd.* Azaz a te félelmetes hatalmad „túlságosan nehezedik énreám”. Azért kiáltozom és jajgatok „éjjel-nappal”. „A te kezéd” lesújtott; büntetésedet, amellyel mindennek megláttatása által megfenyegetsz, nem tudom • elviselni.

Nyomorúságom felé fordultam, azaz előbb még elfordultam nyomorúságomtól, csak az önmagamban való gyönyörűséget láttam, most mást látok. Azt hittem, meg van az üdvösségem, pedig valójában milyen nyomorúságos lettem. *Annyira belém szűrődött a tövis,* amióta oly kegyetlen mélyen belém szúr a te ítéleted végzése és fulánkot ereszt nyomorult lelkiismeretembe, lelkemnek minden erejét átjár.

5. *Megvallottam néked vétkeket,* vagyis oly csendes lettem, annyira elakadt a dicsekvésem, hogy beismerem: nem míveltem jót soha sem, hanem csak bűnt és gonoszságot, még ott is, ahol helyesen cselekedtem. *És hogy nem vagyok kegyes, nem palástoltam,* mi-képen azok, akiknek lelki tévelygése azt a megté-

vesztő bizakodást kelti, mintha még önmagukat is igazolhatnák és vétkes tartozásuk alól' felmenthetnék, anélkül, hogy bármitől is tartaniok kellene. Ezek még civódást is kezdenek más emberrel, elbázzák magukat, haragusznak, gyűlölködnek, türelmetlenkednek, ítélkeznek, súsárolnak és ártatlanságuk miatt még nagyobb bűnbe esnek. Pedig azt hiszik, hogy helyesen és jól és a legméltányosabban cselekedtek. Ezek ugyan „palástolják” gonoszságukat, mert igaz voltukat tekintik és nem „vallják be vétkeiket” igazán és lelkük benső fenntartása nélkül. Az igaz ember viszont „nem palástolja” gonoszságát, nem haragszik s nem lesz türelmetlen, még ha igaztalanul is cselekszenek vele. Mert azt tartja, hogy vele nem lehet igaztalanul cselekedni, mert nem hiszi igaznak magát. És idvezül, mert Isten elengedi és eltörli a hamisságát; mivel maga beösméri és bevallja és mivel nem palástolja és rejtegeti a maga vétkét, azért elfedi és elrejteti azt az Isten.

Azt mondtam, azaz megfogadtam, elhatároztam magamban. Mintha ezt akarná mondani: „Te oly kegyes vagy, oly szívesen fogadod igaz megvallásomat és alázatos gyónásomat, hogy vigasztalod és felemeled a? embert, mihelyt csak megkísérli is, hogy magát megálazza. Mihelyt bűnösnek ösméri el magát s neked elpanaszolja, azonnal igaz és alkalmas lesz te előtted”. Had vallom meg Istennek önnön magam ellen a hamisságomat, azaz had kárhoztassam magamat, akkor Isten megdicsér; had gyalázzam magamat, akkor Isten megtisztel; had pereljek magammal, akkor Isten felment; had szóljak magam ellen, akkor Isten szól mellettem; vétkeimet had mondjam, akkor ő érdememet mondja; amint Mária Magdolnának mondotta a poklos-Simon házában. (Luk. 7, 47.) És te elengeded nékem bűneim mulasztását. Te „elengeded”, mert én számontartottam és elismertem, „bűneim engedtlenséget”. „Impietas” tulajdonképpen annak a nem-tevését

jelenti, amit tenni kellene. Ez néha önmagában is megvan, de minden bűnnek is velejárója és minden jócselekedetnek, amely nem kegyelemből lett.

6. *Miattuk kérlelni fog színed előtt minden te szentted.* Vagyis azért lesznek „szentek”, mert panaszzolják néked rosszaságukat és kegyelmedet „kérlik” és pedig „színed előtt”. Mert ha mások előtt szenteknek látszanak is, semmibe se veszik azt, hanem félnek ítéletedtől és tudják, hogy „színed előtt” szentségük semmit sem ér, hanem csak alázatos várása kegyelmednek.

Az alkalmas időben, vagyis a kegyelem idejében. Mert ez „az alkalmas idő” kérelésre, amint Ezsaiás; próféta mondja: (49, 8.) „Meghallgattalak téged jó kedvem idején”. Ilyenben vannak a szentek akkor, ha Isten megérinti és meglátogatja őket a kegyelem fényével.

De ha özönvíz jó áradással, amikor a szentre, — tehát arra, aki nem a maga szentségében áll, hanem a; te igazságod szikláján: Krisztuson, kiben mindenki alapot nyert, aki önmagának vádolója, korholója, bírója, — sok csapás és megpróbáltatás zúdul, mint özönvíz áradásaival, vagyis amikor üldözik alázatos élete miatt, amint az előző zsoltár (6, 8.) mondta, *nem fog az hozzáig elérni,* vagyis nem fog neki ártani lelkében, ha testét, életét veszítené is.

7. *Te vagy menedékem:* a megpróbáltatás minden rohanó árjában, te vagy sziklaszálom, amelyre állok,, hogy meg ne fulladjak, el ne nyelessem az *üldöztetésben, mely körülöttem van* (ez az áradás: megpróbáltatás mindenfelől). *Óh én vigasztalásom* (örömöm, gyönyörűségem) *szabadíts meg azoktól, akik körül vettek engem* (amint fentebb már szó volt róla 6. zsolt. 9. v.), hiszen az Isten kegyelmében vidám lelkiismeret legyőz*, minden elébb felsorolt megpróbáltatást.

Erre Isten így felel: 8. *Okossá teszlek téged és megtanítalak téged, mely úton járj:* amelyen én akarom..

Te kéred, hogy megváltsalak. Ne sajnáld! Ne akarj engem tanítani, de magadat se akard tanítani; bízd magadat énreám. Elég, hogy én akarok mestered lenni; én akarlak vezetni azon az úton, „amelyen nékem tetszően jársz”. Azt véled, a romlásba visz, ha nem úgy megyén, ahogy te gondold; az ilyen gondolat neked káros, engem pedig megakaszt. Nem értelmed szerint, hanem értelmeden felül kell mennie. Te merülj oktalanságba és én az én okosságomat adom néked. Oktalanság az igazi okosság; nem tudni, hogy merre megy, annyi mint jól tudni, hová megy. Az én okosságom egészen oktalanná tesz téged. Így méne ki Ábrahám hazájából és nem tudta, hová megyén. Az én belátásomra bízta magát, odahagyta a maga belátását és a helyes úton a helyes véghez jutott. Íme, ez a kereszt útja; ezt te nem találhatod meg; nékem kell vezetnélek, mint a vakot. Azért nem „te”, sem ember, sem teremtmény, hanem „én”, én magam „akarlak megtanítani az út felől, amelyen járj”. Ne azt az utat kövessed, amelyet te választasz, ne azt a szenvedést, amelyet te gondolsz ki, hanem amely neked választásod, kigondolásod ellenére kijut. Én kiáltok; légy tanítvány! Eljött az idő; mestered van itt; ne légy akár a ló vagy más oktalan állat!

Ha követsz engem és elhagyod önönmagadat, íme *szememet mindig tereád fordítom*, el nem hagylak téged. Nem fgsz elsüllyedni; én nem feledkezem meg rólad. Legyen csak csukva a te szemed magadon, amíg az én szemem nyitva van te rajtad. Avagy nem olvastad (34. zsolt. 16. v.) „Az Ūr szemei az igazakon vannak.” Mória hegye pedig jelenti: „dominus videbit”, kétségkívül azért, mert nekem kell ellátnom, miképpen Ábrahámot elláttam ott abban, amiről ő nem gondoskodott. — Vagyis röviden: Isten tőlünk csak igaz, egyszerű hitet, erős bizalmat, erős bizakodást, erős reménységet kíván. E szavakban tehát nem történik név-

szerint említés hit, remény, alázatosság, türelemről, hanem kifejezésre jut az, mi ez erényeknek tulajdonsága és sajátos természete. Sokan vannak, akik az erényekről írnak, de inkább csak a nevüket magasztalják, semhogy természetüket feltárnák.

9. *Ne legyetek, mint a ló és öszvér, amely nem képes semmiféle megértésre.* Azok ilyenek, akik nem hagyják, hogy én vezessek, hanem csak addig engedelmesek, amíg érznek valamit, akár az ösztönük után járó állat; mihelyt nem érznek semmit, nem engedelmeskednek. Lónak, öszvérnek nem olyan a természete, hogy azt, ami nem érzékelhető, felfoghatnák; azért nem is indíthatók meg általuk sem szeretetre, sem bánatra, így van ez minden emberrel is, aki nem akar mást tenni-venni vagy elviselni, mint amit felfogni, megérteni és érezni tud; az én értelmemet nem tudják befogadni. Ūgy vannak az eszükkel, mint lovak az ösztönükkel: mindakettő csak addig ér, amíg érez valamit.

Zabolába és kantárba kell szorítani az állukat azoknak, akik hozzád közelíteni nem akarnak. Azokra, akik nem akarnak érteni, akik olyanok mint a lovak és mindent saját véleményük és okoskodásuk szerint akarnak csinálni, bocsáss csak kellemetlenséget mindaddig, amíg meg nem adják magukat. Vagyis: „compelle intrare” „kényszeríts bejönni” (Luk. 14, 23.), mert a szenvedés készsége tesz és a kényszerből önkéntesség lesz. És, ezt tedd mindaddig, amíg így szól: „Ha kell, hát akarom; ha így kell lenni, hát legyen így”. Így „szorítja” Isten a csökönyös lovat és öszvért, mikor nem engedi, hogy elérjék azt, amit ők akarnak; és pedig először azokat szorítja, akik, akár a szilaj ló, keresztbe járnak az Isten útjával, míg csak helyes járásba nem jönnek és megtanulják, hogy engedni kell magukat vezetni és nem futhatnak a saját akaratuk szerint.

10. *Sok baja van annak, aki nem hallgat Istenre.* Ezek azok, akik önmagukat vezetik és Isten vezetését:

nem akarják túrni, akik csak a maguk okoskodása szerint járnak. Isten sem édessel, sem sanyarúval sem ^csalogatással, sem fenyegetéssel nem tudja kényszeríteni őket; kantárt, zabolát tépnek. És amellet még azt hiszik, hogy „hallgatnak Istenre” és rendjén tisztelik, hogy a legszótfogadóbbak, legkegyesebbek, legigazabbak, mivel jóindulatuak és az a helyes, amit a maguk jóindulata mond. Ilyen embernek Isten mindenkor ellentáll. Mert elbizakodottak és nem vetették alá magukat Isten akaratának. Azért sokat kell szenvedniük és „sok bajuk van”, de ez mégis egészen hiábavaló és semmi érdem, sem vigasztalás nem származik belőle.

De aki Istenben reménykedik, azt a kegyelem veszi körül. Amazokat körülveszi az itélet és Isten haragja és :sok szerencsétlenségük, de semmi szerencsájük nincsen belőle, mivel önmagukon állnak és reménységüket a maguk jóindulatuságára helyezik. Az igaz embert viszont, aki nem a maga vélekedésében reménykedik, „a kegyelem veszi körül” és sok áldása, sok boldogsága van belőle.

Ezekről mondja azért befejezésül a zsoltáríró:

11. *Örvendjete Istenben és ugrádozzatok szívetek örömeiben, ti igazak;* azaz ti, akik bíztok Istenben, örvendeztetek is benne. Hiszen nem önmagatokban bíztok és nem magatok felett örvendeztek, hanem kétségbeestek és szomorkodtok magatokon; ellensége vagytok önmagatoknak és indulatotokból semmi sem tetszik néktek.

És felmagasztaltaknak éreztétek magatokat mindnyájan, akik szívetekben igazán állótok; vagyis legyetek dacosak, büszkék és rátartok, dicsekedjete és legyen jótetszésetek magatokon, mint a dicsekvő embernek. Mert ha „igazán állótok” Istennel és nem magatok vagy más valami felé hajlotok, ami nem az Isten, úgy az örök értéken vetettetek alapot és erősen álltok.

Azért van ok bőven dicsekvésre, kérkedésre, ragyogásra, dacolásra, mint az apostol mondja (I. Kor. 1, 31.): „Aki dicsekedni akar, dicsekedjék Istenben”. A korcs lelkek azonban, akik maguk felé hajlanak hamis tetszelgéssel és hazug jóindulatusággal, magukban kérkednek és nem Istenben.

Világnézetek, harca

folyik állandóan a földön. Inquiziciók kínzó kamaráiban, vallásháborúk vérzivataráiban, egyetemi katedrák filozófiai magasságaiban folyt valamikor ez a harc. Ma már kint folyik a társadalomban. Vörös és fekete agitátorok járják a magyar földet is s kínálgatják a maguk világnézetét, hol a saját portékájuk egyoldalú felmagasztalásával, hol a más világnézetének bemocskolásával.

Mát csak mllycallejássunk?

A világnézetek harcában akar segítséget nyújtani a sajtó fekete betűhadseregével a

HARANGSZÓ KÖNYVTÁR.

Kaphatók a következő füzetek:

- Luther. A költő, író és fordító.** Irta dr. Bászeli Ernő 10 f.
Betű avagy lélek. Irta Fábrián Imre (Népies röpirat a szekták ellen) — — • — — — 10 „
Az ifjúság a jövő. Irta vitéz Magassy Sándor. (I. rész: A rossz társaság, az erkölcstelenség, tánc, kocsma, kártya. II. rész: A dohányzás, a sport, gőg és nagyravágyás, könyvek és képek, elkeseredés és hálátlanság, gyávaság.) 10-10 „
Luther: Bűnbánati zsoltárok. A 6. zsolt. Fordította Schulek Tibor — — — — — — 14 „
Az evangéliumot minden teremtésnek, összeállította az ág. h. ev. missziói egyesület (Népies ismert, a külmisszióról) — — — 20 „
Péter és János. Elbeszélés a húsvét utáni napokról. Irta Gáncs A. — — — — — 30 „
Végül melegen ajánljuk D. Kapi Béla püspök hosszabb történelmi elbeszélését: „AZ UR OLTALMÁBAN”.

— = • Ára 1 pengő • — —

Megrendelhető: a „Harangszó” kiadóhivatalában,
Győr, Petőfi-tér 2. sz.

